

LIGA ROMÂNĂ

REVISTĂ SĂPTĂMÎNALĂ

PENTRU

INTERESELE UNITĂȚII CULTURALE A TUTUROR ROMÂNILOR

APARE ÎN FIE-CARE DUMINECĂ

Anul II. — No. 40.

12 Octombrie, 1897.

ERA NOUĂ ÎN CHESTIUNEA NAȚIONALĂ

Noua mișcare națională continuă, în mersul său ascendent și serios, să încălzească pe toți cei ce au o inimă de simțit. Dacă erau odinioară, și se vor mai fi gășind și acum, oameni singuratici cari contestau serioșitatea și marea importanță a chestiunii naționale, azi toată lumea cu bun simț e de acord a recunoaște excepționala însemnătate a acestei chestiuni.

Nu odată ni s'a dat să auzim vorbe triviale, glume stupide și zeflemele copilărești despre această cauză. Nu odată auzeai pe unul sau pe altul declamând fraze fără temei împotriva acestei cauze. Fie mincărime de originalitate, fie ignoranță, adevărul e că guri clevetitoare nu lipseau, *mai ales* nu, în momentele grele prin cari a trecut această chestiune în anii din urmă.

Și cum la noi în țară ușor se creiază și ușor se propagă orice fel de legende, era natural că multă lume credea mai mult sau mai puțin, că într'adevăr «*Liga ar fi moartă*», «*chestiunea națională compromisă*», «*luptătorii demonetizați*» etc.

Negreșit, oamenii inteligenți și cu adevărat culți știau, că toate aceste vorbe

sunt lipsite de adevăr, sunt lipsite de înțeles. Pentru că o mișcare pornită din cauze atât de adânci și atât de firești, un antagonism atât de vechi și atât de grav nu dispăre așa cu una cu două, pe calea legendelor copilărești, colportate de oameni cari nu-și dau seamă de ceea ce susțin.

Puternica izbucnire din nou a forței elementare se residă în chestiunea națională, repercutarea sentimentului național în toate straturile poporului și viul interes ce se manifestă azi pentru cauză atât la noi cit și în lumea politică străină — toate acestea dovedesc, că chestiunea națională *nu putea fi* înmormintată, pentru că nu cunoaștem acea forță ce ar fi capabilă a desființa o cauză ca aceasta.

Da, nenumăratele și deosebitele mizerii puteau să producă o *reacțiune trecătoare*, dar nu puteau compromite această mare și puternică chestiune. *Apa trece, pietrile rămân*, — zice Românul, și această vorbă plină de experiențe și de cumiinție, se potrivește și la chestia ce ne preocupă aci.

Mizeriile au trecut, dar chestiunea națională a rămas, senină pentru noi, și amenințătoare pentru contrarii ei. Mai amenințătoare, decît ori și cînd.

Experiențele ce le-am făcut ne-au con-

vins pe deplin, că mișcarea națională nu trebuie să fie monopolul unuia sau altuia dintre partidele noastre.

Comitetul central executiv al Ligii, compus din *Români*, iar nu din oameni pasionați de partid, a procedat astfel în o perfectă armonie cu sentimentul public, dînd mișcării naționale din țară direcțiunea senină și patriotică pe care ea a înaintat pînă acum și va înainta de aci înainte.

E o eră nouă în mișcarea națională. O

eră ce promite mult, pentru că politica militantă este cu desăvîrșire proscrisă din această mișcare.

Dar această proscricție este și unica condițiune pe care trebuie s'o îplinească toți cei ce vor, ca chestiunea națională să se ridice la înălțimi ideale, și ca astfel ajutorul pe care voim să-l dăm noi, România liberă, Românilor asupriți, să devină serios și real.

ROMANISM ȘI GERMANISM

In unul din numerele noastre precedente am încercat să arătăm punctele de întîlnire dintre Germani și Maghiari și am insistat mai ales asupra politicii acestor din urmă de a se afișa în fața lumii politice germane drept un indispensabil bulevard de apărare în contra Slavismului.

E incontestabil că Germanii, și aci mă gîndesc la oamenii lor politici, țin seamă de importanța etnică și politică a Maghiarismului.

Maghiarii sunt un popor fino-turanic și astfel etnicește izolat în Europa. Viriți între Slavii dela Nord și între Slavii dela Sud, ei contribuiesc a forma o barieră de despărțire în mijlocul Slavismului. Marele istoriograf al Cehilor, *Fr. Palacky*, zice în a sa *Istorie a Boemiei*, că venirea Maghiarilor în Europa a fost cea mai mare nenorocire pentru semințiile de ginte slavă, pentru că așezîndu-se în *Pannonia*, Maghiarii au împedat și împedică unirea politică a Slavilor de Nord cu Slavii de Sud.

Negreșit, este adevărat, pînă la un punct, că Maghiarii alcătuesc un contrapond în

fața veleităților panslaviste. Ei bine, tocmai această împrejurare îi face prețioși cercurilor politice germane. De aci se explică ajutorul considerabil pe care îl primesc Maghiarii din Germania și dela Nemții din Austria.

Pe întinderea teritorială dela Passau și Oderberg pînă la Marea Neagră și pînă în Marea Egeică locuiesc o mulțime de popoare relativ mici. Pe acest teritor se găsec, în termen mediu și în masse compacte:

vr'o	7	milioane	de	Germani	(în Austria)
»	11	»	»	Români	
»	5	»	»	<i>Cehi</i>	
»	3	»	»	<i>Poloni</i>	
»	4	»	»	<i>Ruteni</i> (Rusniaci)	
»	2	»	»	<i>Slovaci</i>	
»	6	»	»	<i>Serbo-Croați</i>	
»	6	»	»	Maghiari	
»	4	»	»	<i>Bulgari</i>	
»	3	»	»	Greci	
»	1	»	»	Albanezi	
»	5	»	»	<i>Turci</i>	

Chiar dacă nu ar trebui să mai ținem seamă de Slavismul din Nordul Carpa-

ților și de dincolo de Nistru, — e evident, că pretențiunea Maghiarilor de a voi să formeze, ei singuri, o citadelă de apărare în contra Slavismului, e absurdă.

Cu toate acestea, ei mențin acest rol falacios și sunt sprijiniți și de Germania.

Dar dacă e chestia, că trebuie numai decît un bulevard în contra Slavilor, apoi să ne înțelegem. Adică ce însemnează în această ordine de idei, *Ungaria* actuală?

Ea nu poate însemna mai mult, decît cele 6 milioane de Maghiari. Și se poate presupune oare, că aceste șase milioane de Anti-Slavi vor putea reprezenta vr'o forță serioasă în contra celorlalte 24 de milioane de Slavi?

Dar Maghiarii se pot sprijini pe cele 7 milioane de Germani din Austria și pe cele vr'o 50 de milioane de Germani din imperiu. Așa este. Dar oare cele 24 de milioane de Slavi nu se pot și nu se razimă oare pe imensa împărăție rusească cu ale sale 130 de milioane de locuitori?!

Iar dacă e vorba, că trebuie a se grupa Slavii într'o parte și Anti-Slavi în alta, *oare numai Maghiarii* nu sunt Slavii în Orient? Oare numai ei pot fi utili «civilizațiunii occidentale» în contra pretenției lumii noi a Slavismului?

Din nenorocire, în Germania și astăzi cercurile politice continuă a se bizui mai ales pe Maghiari, deși ei sunt *inferiori* elementului românesc sub raportul numărului și a pozițiilor strategice.

În Orient, între atîtea națiuni de rassă slavă, *Românii, Maghiarii, Grecii, Albanezii și Turcii* sunt cinci popoare ne-slave.

De ce oare numai Maghiarii se bucură azi de valoarea politică a antagonismului lor etnic față de Slavi?

De ce numai ei, sau cel puțin *mai ales ei*, trec în ochii Germanismului drept un element prețios în Orient?

Pentru că ei au căutat să convingă pe

Germani despre comunitatea de interese ce există între unii și alții.

Noi, Românii, suntem un popor mult mai numeros. Prin originea noastră romană și prin aspirațiunile noastre masselor între toți cei ce se feresc de împreunarea slave, noi reprezentăm o forță *în orice cas* superioară Maghiarismului.

Aceasta însă au înțeles-o și Maghiarii. Și pentru că să încurce opinia publică europeană și mai ales cea germană, ei au falsificat istoria, au siluit statistica și etnografia susținînd cu o uimitoare tenacitate ba că nu am fi popor de origine romană, ba că nu am fi atît de numeroși pe cît pretindeam noi. Cu chipul acesta, mai ales că cele mai multe din scrierile Maghiarilor apăreau *în limba germană*, natural că foarte mulți Germani de importanță în politica internațională erau, și sunt încă seduși a crede, că într'adevăr Ungurii ar fi avînd dreptate, că *latinitatea* originei și a limbei noastre ar fi o legendă, că am fi cu un cuvînt, un mititel popor, gălăgios dar fără o lămurită conștiință a romanității noastre și a pozițiunii ce ocupăm între numeroasele națiuni slave din Sud-Estul Europei.

Și, din nenorocire, nu putem zice, că noi înșine ne-am fi dat vr'o deosibită sîlînță a lumina opinia publică europeană în această privință, așa că Maghiari își făceau mendrele fără ca noi să ne fim dat bine seamă de opera de subminare ce o săvîrșeau Maghiarii.

Este, într'o ordine de idei, o comunitate de interese naționale între Germani și Maghiari?

Sunt nevoiți Germanii să sprijinească pe fii lui Árpád, pentru că aceștia sunt o națiune izolată între Slavi?

Ei bine, de fapt, o asemenea comunitate de interese există în aceiași măsură și între *noi*, Latinii din Orient, și între Germani.

Iar dacă Germanii se văd nevoiți a sprijini politica maghiară, de ce nu ar înainta ei, în măsură mai mare încă, politica națională a Românilor ?

Pentru că nu ne cunosc și seamă nu-și dau, că noi, de fapt, reprezentăm o potență etnică mult mai reală, decît Maghiarismul.

Iată de ce cred, că e interesul cauzei noastre naționale să luminăm sistematic și necontenit opinia publică a Europei și în deosebi a puternicului element german despre ființa noastră, despre însemnătatea și aspirațiunile neamului românesc.

UN ARTICOL REMARCABIL

Nu tot ce se publică în presa străină despre cauza fraților noștri este de valoare. Multe articole trec fără să lase în public o idee bine lumurită, și fără să poată produce o schimbare în vechi opinii și vechi prejudecii.

E deci firesc, să ne bucurăm ori decite ori avem prilej să vedem, că în presa străină apar articole de valoare, articole ce însemnează un progres real al ideilor românești și al stăruințelor noastre.

În un celebru ziar din Germania, «*Leipziger Neueste Nachrichten*» (No. 281 dela 28 Sept.) a apărut mai deunăzi un articol sub titlul «*Ce valoare are amicitia Maghiarilor pentru Germania.*» Acest articol este un scris de domnul dr. *Gustav Weigand*, cunoscutul profesor universitar dela Lipsca.

S'ar părea la prima vedere, că un savant nu ar fi avînd «competența» de a se pronunța în chestiuni politice.

Negreșit, domnul dr. *Weigand* nu e diplomat, nu e nici om politic, ba nici măcar politician —

Dar acest celebru bărbat de știință are o calitate, pe care nu o au mulți diplomați și oameni politici: d. *Weigand* are, pe lângă înalta sa știință, foarte mult bun simț. La acesta se mai adaogă, că d. *Weigand* are de fapt competența de a judeca stă-

rile naționale din Ungaria, pentru că d-sa a făcut de repetite-ori călătorii îndelungate și sistematice prin Ungaria.

Nimeni dintre Germani nu cunoaște, ca dînsul, pe Românii și pe Slavii din Ungaria, pentru că nimeni nu s'a supus enormelor oboșeli de a cutriera, ca dînsul, ani de-a rîndul și luni întregi aproape mai toate orașele și satele în cari locuiesc Românii.

D. *Weigand* a pătruns în sufletul poporului român și a altor naționalități din Ungaria. El cunoaște deci din propria sa intuițiune stările sufletești ale popoarelor nēmăghiare și astfel el vorbește în perfectă cunoștință de cauză, dar cu obiectivitatea și seninătatea omului de știință, desfăcut de orice preocupățiuni pentru una sau alta dintre taberile naționale ce se răsboiesc în Ungaria.

Și care este judecata pe care și-a făcut-o d. dr. *Weigand* ?

Iată concluzia d-sale: *Eu susțin că amicitia Maghiarilor pentru Germania nu are nici o valoare, cît timp ei vor continua pe calea pe care au apucat de la 1867 încoace.* Dar autorul ajunge la această concluzie, pentru că, cunoscînd în perfecție stările din Ungaria, el este convins, că Ungaria, din cauza urei naționalităților, constitue o mină ce are să facă explozie tocmai în momentul, cînd Tripla Alianță va fi angajată la răsboi.

Iată nota profund politică, iată însemnătatea deosebită a acestui articol.

Nici odată vr'un diplomat, vr'un om politic sau vr'un gazetar german n'a pus în presa germană chestiunea naționalităților din Ungaria atât de simplu, atât de plastic și atât de limpede.

Așa este. Toate asigurările Maghiarilor, că Ungaria ar fi un Stat puternic sunt rodontade menite a acoperi reala stare de lucruri de sub Coroana Sf. Ștefan. Dar sistemul acesta potemchinian nu va mai putea dăinui multă vreme. În afară de diplomați inmonoclați și ignoranți, mai sunt și bărbați luminați, cunoscători de lucruri pe cari cei dintii nici nu le visează. Numai cu ajutorul unor asemenea bărbați se răs-

pîndește lumina adevărului în noaptea minciunilor, se scot în relief stările reale ale Statelor și numai astfel se pot constrînge diplomații a-și deschide ochii și a vedea prăpastia pe care o acoperă pădurile de gazete și de note diplomatice.

D. dr. *Weigand* a scris precum i-au dictat profundele sale cunoștințe și puternica sa convingere cetățenească.

Incheiem și noi cu dorința exprimată de d-sa, ca presa germană să studieze și să desvelească primejdia ce există pentru Tripla Alianță din cauza politicii de maghiarizare și a neîmpăcatei vrășmășii ce există între Unguri și naționalitățile nemaghiare.

MITINGUL NAȚIONAL DIN CRAIOVA

Dumineca trecută la 5 Octombrie, studențimea Universitară împreună cu Liga Culturală, Secțiunea Craiova, au ținut întrunirea în chestiunea națională despre care am pomenit în numărul trecut.

Studenții Bucureșteni în număr de 12 au sosit în Craiova Duminecă la orele 8 dimineța. Au fost întâmpinați la gară de o delegație a Ligii în fruntea căreia se afla d-nii I. Crețeanu, Cărianopol, A. Iliescu, A. Olteanu, ziarist și alți. De aci au pornit cu toții la locul de găzduire al oaspeților, Pe tot drumul orașenii Craiovei, adunați în număr mare, salutau cu cordialitate pe studenți. Orașul întreg era pavoazat cu drapele ce purtau diferite inscripțiuni, și covoare. Mișcarea neobicinuită anunța că se pregătește ceva mareț.

INTRUNIREA

Încă dela orele 1 încep a veni cetățeni grupuri, grupuri, în vasta sală Barbu Ionescu. La orele 2 sala era complectamente plină, iar lojile tixite de doamnele cele mai alese din localitatea craioveană. La apariția studenților un formidabil «Ura» și «Să trăiască» isbucnește din toate părțile salei, din piepturile celor 3 mii de auditori. Ovațiunile țin aproape 5 minute, pînă cînd Comitetul studentesc împreună cu Comitetul Ligii din Craiova și cu delegațiunea Ligii din Drăgășani iau loc pe tribună.

Președinte al grandioasei adunări fu proclamat bătrînul profesor *Faur*.

D-sa după ce salută pe studențime și mulțumește Craiovenilor pentru participarea lor numeroasă, dă cuvîntul

Studentului Vasile Miculescu. D-sa în-

cepe prin a da cetire la peste 20 telegrame de aderență venite din partea orașelor Olteniei, dela Paris, din București, Bacău, etc.

Intră apoi în dezvoltarea fazelor prin care a trecut chestiunea națională în ultimi timpi, accentuând în privința decorării lui Ileszenski, că distincțiunile pe care le acordă monarhul, le acordă în numele țării și țara trebuie să se pronunțe asupra lor.

Arată apoi rezistența desperată a Românilor de peste Carpați, și termină făcând un apel pentru susținerea și întărirea Ligii.

După d-sa ia cuvîntul

D-l dr. Drăghescu. D-sa într'o cuvîntare înflăcărată arată neomeniile Maghiarilor care au dat naștere unui teribil foc, ce va trebui să-i consume pe ei, și termină zicînd «Românii au dat destule dovezi că au dreptul de a trăi și deci îi vom găsi ori cînd în viitor, pe cită vreme Ungurii prin purtarea lor dovedesc că sunt periculoși civilizațiunii, și de aceea într'un viitor apropiat numai se va mai pomeni de ei ca de un suvenir istoric neplăcut.

D-l Tache Policrat entusiasmează întreagă asistența prin călduroasele-i cuvinte. D-sa spune că mișcarea națională nu poate fi decît permanentă și că dacă se accentuează mai mult acum, e că loviturile sunt mai grele și mai barbare; că solidaritatea dintre Români să fie puternică și aceiași și să nu se subordoneze schimbărilor de guverne din România.

Arată apoi necesitatea dezvoltării conștiinței naționale de peste munți, de unde a început redeșteptarea culturii noastre naționale.

Apelează la studențime că prin mișcarea ei să convingă pe pătura guvernantă de la noi că poporul Român e plin de vitalitate, și că trebuie să se fie seamă de el. «Numai cînd această încredere în el ar fi perfect lătită, am scăpa de decorări ca aceea a lui Ileszenski.

Ultimele cuvinte ale d-lui Policrat au stîrnit furtuni de aplause.

Studentul *Vasile Popovici* într'un competent studiu, examinează starea lucrurilor din Transilvania, arată importanța conservării elementului românesc din jurul României libere și termină făcînd apel la unire împrejurul drapelului Ligii.

Studentul *Demetru Gheorghiu Haralamb* într'un scurt dar admirabil discurs stabilește isbitorul contrast între purtarea noastră față de monarhul Austro-Ungar și purtarea Ungurilor față de Regele nostru.

Arată cît de umanitar și pe ce picior de egalitate sunt tratați streinii din Dobrogea, care e a noastră de drept și de fapt și cît de neomenos și de nedreptățitor sunt tratați Românii din Transilvania, care e a Ungurilor numai de fapt.

Aduce elogiile presei române, care s'a arătat așa de demnă și de superioară față de presa maghiară.

Discursul studentului Gheorghiu des aplaudat, a produs o frumoasă impresiune.

După d-sa vorbește d-l *Aurel Eliescu* care spune că acum cînd mișcarea națională a pornit pe drumul cel adevărat, să luăm bine seama și să ne ferim de cei ce ar voi s'o abată pe alături.

Examinează starea Românilor din Ungaria, arătînd cît este de nesuferită și cît e de necesară o activitate rodnică pe terenul chestiunii naționale.

D-l deputat *Ciocazan* mulțumește studenților cari au desmormîntat chestiunea națională și intră apoi în dezvoltarea arătărilor d-sale prin care stabilește cît de înțelepțește privește presa europeană, svîrcolirile minciinoase ale presei maghiaro-jidovești.

Cel din urmă care a luat cuvîntul a fost studentul *Alexandru Ciura* care prin cîteva cuvinte bine simțite, cristalizează acțiunea studențească, arată necesitatea susținerii ei și termină mulțumind Craiovenilor pentru puternicul lor sprijin.

D-sa citește apoi următoarea rezoluțiune care se votează în unanimitate :

«Cetățenii Craioveni întruniți în miting național în ziua de 5 Octombrie.

«Protestează contra falșelor și tendențioaselor întreprinderi pe cari presa și poporul maghiar o dau vizitei regelui nostru la Pesta.

«Declară că nu au desarmat și nici vor desarma pînă ce drepturile imprescriptibile ale națiunii române nu vor fi respectate.

«Denunță Europei civilizate pe Unguri, care în numele generoaselor principii de libertate și egalitate, asupresc și caută să

distrugă un neam întreg, căruiu trecutul și prezentul îi dau tot dreptul de viață.»

Intrunirea s'a sfîrșit la orele 4 1/2

După ășirea din sală s'a putut vedea, mulțimea manifestanților, care ocupase marea curte a sălei de întrunire precum și stradele învecinate.

Seara s'a dat un banchet în onoarea studenților, la restaurantul Bem. S'a toastat de d-nii general Anghelescu, P. Chițu, I. Chețeanu, Ciocazan, Policrat, de ziaristi Olteanu și Herescu și de studenții Gheorghiu și Ciura.

Petrecerea foarte animată a durat pînă la orele 10 1/2.

MITINGUL NAȚIONAL

DIN
BCU Cluj / Central University Library Cluj
PLOEȘTI

Duminecă 5 Octombrie a. c., s'a ținut la Ploești marele miting național convocat de Comitetul național studentesc din București.

Rare-ori s'a văzut o așa măreață întrunire națională la care mii de cetățeni s'au grăbit să vină spre a asculta pe oratorii, cari — animați de cel mai curat patriotism au expus publicului situațiunea nefericită a fraților noștri din Transilvania și Ungaria.

Primirea făcută studenților în gara Ploești a fost strălucită.

D. Romanescu, Președintele Ligii din localitate, rostește cite-va cuvinte bine simțite prin cari salută studențimea universitară în numele Ploeștenilor. D. Tiberie Axente, student, răspunde d-lui Romanescu, mulțumind în numele delegației studențești, pentru grandioasa primire ce li s'a făcut.

După aceasta, muzicele întonară «Deș-

teaptate Române» și un cortegiu impunător se formă avînd în frunte pe studenți, cari duceau steagul albastru, dăruit de d-șoarele române din Sibiu. După aceștia, veneau societățile din Ploești cu drapelele respective și în urmă un numeros public în care erau reprezentate toate stratele societății ploeștene.

La ora 2 p. m., manifestanții ajunseră la locul de întrunire, unde sala și coridoarele erau deja pline de lume, așa că cu multă greutate mai putură răși înăuntru delegații diferitelor societăți precum și oratorii ce erau înșcriși a lua cuvîntul.

La orele 2 1/2 întrunirea se deschide sub președinția venerabilului d. Romanescu, care după ce mulțumește miilor de cetățeni pentru că s'au grăbit a răspunde în număr așa de mare la apelul comitetului național studentesc, arată în scurte cuvinte starea cea tristă a fraților noștri subjugăți

și în urmă dă cuvîntul d-*lui G. Tamara* care e primit la tribună în aplause furtunoase.

DISCURSUL D-LUI G. TAMARA

Oratorul începe prin a aduce elogiuri Ploștenilor, cari nu și-au desmințit nici odată reputația strălucită de cetatea cea mai independentă din țara românească și care totdeauna a fost în fruntea mișcărilor naționaliste.

Face istoricul chestiunii naționale de cîțiva ani în coace și venind la vizita împăratului Francisc Iosef în București, spune, că Românii nu prea erau bucuroși de venirea acestuia în capitala României pentru că atunci cînd s'au dus frații noștri de peste Carpați, la Viena, să se plîngă contra nedreptății și arbitrariului cu care Ungurii se poartă față de celelalte naționalități de sub coroana Sf. Ștefan, împăratul n'a voit nici măcar să asculte dreptele lor plîngeri.

Dar cum Românul uită și iartă lesne, a uitat și acest eveniment trist și a primit pe Împăratul Francis Iosif cu cea mai mare dragoste și cu cel mai mare entuziasm!

Ne așteptam însă cu toții ca în urma acestei vizite să se schimbe soarta Românilor de dincolo.

Ce s'a întîmplat însă? Nu numai că nu s'a curmat suferințele din trecut dar persecuții și mai mari au suferit Românii în intervalul dela venirea Împăratului la București și pînă astăzi!

Vine acum timpul ca Regele nostru să întoarcă vizita Împăratului și spre marea mirare a întregului neam românesc, vedem că această vizită în loc să se întoarcă la Viena, care e capitala imperiului, o întoarce la Buda-Pesta, orașul unde se nascocesc toate prigonirile și toate fărădelegile ce se îndreaptă neconținut în contra Românilor subjugăți.

Și ce vedem după această vizită a Suveranului nostru? Aceleași condamnări nedrepte de mai înainte și aceeași tactică infamă din partea tribunalelor ungurești de a pronunța ziaristilor români pentru ori-ce pretins delict de presă, amenzi colosale pentru a le stoarce ultima centimă de care dispun și a-i face cu modul acesta să nu mai poată continua lupta prin ziaristică.

Ei bine, domnilor, în fața unei asemenea situații grave ce s'a creat neamului românesc, noi nu mai putem sta nepăsători și de aceea am reînceput campania naționalistă și sperăm, că avînd concursul tuturor Românilor, mișcarea noastră va fi foarte curînd încoronată de succes. (Aplause prelungite și îndelung repetate).

DISCURSUL D-LUI RAICA

Entuziastul profesor de limba și literatura română de la liceul din Ploști spune, că ceea ce se petrece cu Românii de peste Carpați nu se poate zice că e altceva decît un asasinat legal pentru că tot ceea ce săvîrșesc Ungurii, e bazat pe legile lor contra neamului românesc. Arată sistemele mizerabile de maghiarizare analizînd amănunțit toate mijloacele prin cari Ungurii vor să desnaționalizeze pe frații noștri subjugăți. Termină spunînd că dacă noi nu ne putem amesteca în atacerile interne ale altui Stat, nimeni însă nu ne poate lua dreptul de a lumina Europa asupra stării triste și asiatică, ce dîmnește în Ungaria. (Aplause sgomotoase și strigăte de : piară Ungurii!).

DISCURSUL D-LUI ANTEMIREANU

Distinsul student începe prin a face istoricul mișcării naționale în orașul Ploști. Vorbește apoi despre vizita de la Pesta și blamează decorarea lui Șandor Ieszenski. Indeamnă pe cetățeni să se strîngă în jurul

drapelului Ligii Culturale, căci azi mai mult ca în totdeauna trebuie să luptăm pentru chestiunea națională. (Aplause prelungite).

DISCURSUL D-LUI G. DOBRESCU

Energicul deputat de Prahova face o interesantă expunere a modului cum a apărut chestiunea națională. Spune că a sosit timpul să trecem de la vorbe la fapte, căci nu prin discursuri și interveniri diplomatice se resolvă cauzele mari. Dacă 600 din fii ploșteni — zice d-nu Dobrescu — au căzut pe cimpul de bătae în războiul de la 1877, suntem gata să ne jertfim din nou pe altarul patriei spre a elibera cu singele nostru pe Românii transilvăneni cari îndură atâtea îngrozitoare asupriri din partea celui mai sălbatic popor care a călcat vr' o dată pe pământul Europei. (Entusiasmul în sală e la culme și aplause frenetice acoperă ultimele cuvinte ale oratorului).

DISCURSUL D-LUI V. DEMETRESCU- BRĂILA

D. Demetrescu încheie seria cuvintelor spunind în aplausele sgomotoase ale sălei, că chestiunea națională apare astăzi mai măreață ca ori cînd, pentru că e desbrăcată de haina de partid și învelită în tricolorul român! (Aplause furtunoase și strigăte de: trăiască studențimea, trăiască chestiunea națională!)

MOTIUNEA

D. Tiberie Axente se ureă la tribună și cetește următoarea motiune:

«Cetățenii ploșteni întruniți în mitingul național provocat de comitetul național studențesc, în ziua de 5. Octombrie, protestează în contra tendințelor poporului maghiar de a da vizitei de la Pesta un caracter de abdicere de la luptă ce românismul întreg duce contra asupritorilor fraților de peste munți; consideră decorarea lui Ieszensky, cel mai mare și înverșunat dușman al neamului nostru, ca o sfidare adusă sentimentului național și declară acum mai mult decît ori-cînd, strîns uniți în jurul drapelului Ligii Culturale, că nu vor desarma nici odată din luptă, pentru revendicarea drepturilor sechestrate ale fraților de peste munți. Trimite tot odată fraților subjugati, cele mai cordiale simpatii și îi încurajază în lupta pentru limbă și naționalitate.»

«Declară că mișcarea națională ese din lupta manifestațiunilor platonice intrînd într'o fază de lupte de fapt contra celor ce de o mie de ani zadarnic lucrează pentru desființarea neamului românesc.»

Se citesc apoi o mulțime de telegrame și adrese de aderare sosite din București și din diferite orașe ale țării.

La ora 4, se declară întrunirea închisă și publicul merge la statua Libertății unde mai vorbesc, d-nii Tamara și V. Demetrescu în mijlocul unor ovații entusiaste. Seara a avut loc un banchet în sala Concordia, oferit de d-nul inginer Munteanu.

CRONICA GENERALA

DACIA-ROMÂNIA ÎN PRESA MAGHIARA

Fiarul *Alkotmány*, organul clericalilor maghiari, publică un lung articol în chestiunea română în forma unei corespondențe dela București.

E interesant acest articol cu toate inexactitățile sale. Iată-l:

București, 10 Octombrie.

«Mai de curind, de cind vizita regelui românesc și evenimentele ivite în urma ei au făcut din nou actuală așa numita *chestiune română*, — zilnic citesc din nou în foile ungurești lucruri care de care mai șoade despre raporturile românești. În versuri, în proză, în articoli primi și în foisoară, în raporturi senzaționale trimise de raportori, cari au alergat prin București, s'a ocupat presa ungurească de raportul vecinilor din România față cu noi și de situația politică din România.

«A predominat în articolii aceștia glasul acela superficial, ușuratic și increzut, în care partea cea mai mare a presei ungurești a scris dela început despre chestiunea aceasta, și care glas oferă dovadă nouă despre aceea, că la noi nici chiar presa de altminteria deplin seroasă și onorabilă nu e în stare a cuprinde momentositatea acestei chestiuni, și abia sunt între oamenii presei și ai politiciii vre-o cîtiva, cari văd că e de lipsă, ca raporturile vecinului regat român să le facă obiectul unui studiu temeinic și serios.

«Și totuși poate că nu e de tot indiferent pentru noi, că ce se întîmplă acolo

dincolo de Carpați, în regatul acela mic, care se dezvoltă puternic, care are două milioane și jumătate de rudenii de rasă locuitori în statul nostru, *cari în mare parte sunt pătrunși de dorința de a se împreuna cu România, în tocmai pe cum așa zicînd în toate străzurile locuitorilor României e idealul național, silința spre formarea unei «Dacii moderne» mari, cărei Dacii moderne i-ar fi parte întregitoare pămîntul unguresc dela Carpați și pînă la Tisă.*

«Să nu ne amăgim noi pe noi înși-ne, aceasta astăzi e lucru adevărat. Asta e, ceea ce oamenii în România o numesc «*cestiune transilvană*». Incepînd din 1754, cînd s'a întemeiat seminariul clerical greco-catolic din Blaș, și au descoperit acolo Daco-România, cestiunea aceasta arde și fierbe neîncetat. «*Supplex libellus Valacorum*», strămoșul faimosului *memorand*, aci s'a gătit și de aci a ajuns prin Viena în dieta transilvană din 1791. Cartea lui Petru Maior de Dicio S. Martin, care a apărut în 1812 în Buda din tipografia universității, și al cărui titlu este «*Pentru începutul Românilor în Dacia*», a făcut să crească mare între Români aceea, ce au început preoții din Blaș. Poeți, scriitori, politicieni au cetit cu sete cartea aceasta și cu foc febril au propagat cartea și fablele ei, cari pe atuncea se primeau cu bună credință. Fablele acestea s'au făcut în poporul românesc o adevărată mărturisire de credință și au produs o literatură visătoare, a cărei cultivatori erau ameiți de mărimea romană, ce o cetiau din cartea lui Maior.

«Febrilitatea aceasta a cuprins și pe erudiți, și în cele două principate, pe cum

și între Români pământului unguresc pe baza cărții lui Maior cîntă, scriu și vorbesc națiunii sale toți poeții, istoriografii, erudiții, oratorii despre Roma și despre Impăratul Traian.

«Acestea sunt temele, în cari se confundă acolo poetul. *Alexandri, Vulcan, Haralamb Grandea, Heliade Rădulescu, Marginean, Densușian*, toți cîntă tot despre acest lucru.

Cogălniceanu, Laurian, Xenopol, Hașdeu și Măniu scriu istoria pe baza aceasta. Țisarea și silința politicianilor, celor ce au crescut în școala aceasta, putut-a ea oare să fie alta decît redobîndirea țărilor străbune pierdute și restaurarea Daciei mari? Cînd cele două principate sub Cuza s'au împreunat, și s'a născut România, «Țara românească, atuncea acolo dincolo a fost deja tendință fățișe cuprinderea părților ardelen. *Brătianu*, agentul principelui Cuza a declarat pe față înaintea lui *Cavour*, că ei nu pot renunța la posedarea Ardealului căci au promis fraților lor celor de peste Carpați sprijinul lor, iar dreptul istoric la care se provoacă Maghiarii, e simplamente ridicol.

«Mai apoi, după ce în urma formării norocoase a raporturilor România s'a făcut regat, recucerirea Daciei mari s'a propagat în dimensiuni încă și mai mari printre Români, acum s'a găsit deja carte de ale *Daciei moderne* celei mari, studenții mici și mari de pe acestea și din istoria lui Hajdeu au supt în sine mărimea romană și ura asupra unghurimii. Așa s'a născut Liga, așa s'au sculat în număr tot mai mare agitatorii la noi, și așa a crescut mare chestiunea românească în România și între compatrioții noștri români.

«Nu e opera citorva agitatori, nu e uneltă politică diplomatică chestiunea românească, de care partidele se folosesc ca de armă una împotriva celeilalte, ci o aspirațiune politică seculară a părții celei mai

mari dintre toți Remânii, care a făcut-o mare formarea norocoasă a raporturilor.

«Numai în timpul cel mai nou s'au găsit în România bărbați aleși, trezi și cu pricepere adîncă, cari în frunte cu Regele Carol au cunoscut firea primejdioasă a acestei aspirațiuni politice aventurioase și au cunoscut aceea, că pe seama României lucrul cel mai de folos e aliarea cu Ungaria.

«Aceștia se silesc a valora convicția lor. Presa noastră și cercurile noastră hotărîtoare au deci acuma dorința de a prijini cu seriozitate și devotare deplină silința aceasta, căci nici noi nu putem, să negăm că față cu curentul rusesc România ne este aliatul cel mai firesc.»

ROMÂNII DE PESTE MUNȚI DESPRE NOUA DIRECȚIE ÎN MIȘCAREA NAȚIONALĂ

Noul avînt al mișcării naționale și înțeleapta direcție ce i s'a dat, a găsit cele mai entusiaste aprobări la frații noștri asupriți. Iată cum se pronunță organele lor în această privință.

«*Tribuna*» din Sibiu zice într'un admirabil articol, între altele :

După mari furtuni nenorocite, tocmai din acel colț răsare lumina și căldura, care dă forțe noi, deșteaptă nădejdi noi și descrie noi direcții pentru viitor, spre a evita mai cu succes conflictele fatale, ce zădărnicesc atîtea porniri bune.

Iată un analog fenomen în viața noastră politică, încît ea privește marea chestiune națională

Cele două intruniri mărețe ce s'au ținut în București sunt două manifestațiuni, cari confirmă și ne înfățișază acest fenomen. *Tinerimea*, care în puterea temperamentului și vîrstei sale este mai toată inimă și sentiment, ne arată, cum ea știe să se înalțe și să plutească peste sferile de rînd în regiuni mai senine, unde patimile mai ordinare ale vieții nu pătrund, și unde omul este om și nu clicăș, unde Românul este Român și nu

membri al cutărui ori cutărui partid, cu cutare ori cutare marcă.

In noul curent — stabilit deja în sînul tinerimii și stabilit la «Ligă», tot pe urma elementelor tinere — vedem cu plăcere era nouă, pe care a-tita am dorit-o și chemat-o spre binele cauzei naționale. Și vederea noastră credem, că nu ne înșală, pentru că o aflăm confirmată și prin vederea altora. Iată de pildă, cum apreciază și analizează «Liga Română», mitingul ținut în 3 Oct. n., pe care îl numește «Un act de energie»:

După ce reproduce un articol al nostru, în care aprețiam mitingul Ligii, confrății noștri transilvăneni continuă:

Aceste aprecieri generoase nu sunt, în cele din urmă, decît ecoul vocilor de adesiune cari au sosit din toate părțile către miting, și se confirmă frumos nu numai prin oratorii, celui dintîi miting, ci și prin cei dela al doilea, care s'a ținut Dumineca trecută.

Înălțimea la care s'au ținut discursurile ce am publicat în resumat eri, seninătatea și temeinicia vederilor exprimate, trebuie să aple aprobarea tuturor naționaliștilor sinceri, cari cu atita desgust și amar au simțit aberațiunile apropiatului trecut în această materie.

Aci la noi mai ales, noul curent ce se manifestă, trebuie să producă mîngiere.

Neconținut am accentuat, că chestiunea națională trebuie să stea peste partide și neconținut am cerut, ca partidul național, conform propriilor hotărîri, să-și mențină neștirbită independența sa, față de orice curent cu colorit de alt partid. Cît a fost din partea noastră s'a și făcut destul acestor cerințe. Acum constatăm cu mare satisfacție, că tot așa se face și la frații noștri de dincolo, ceea ce nu poate decît să aibă o bună învîturire, atît dincolo, cît și dincoace.

Constatînd cu plăcere această direcțiune nu putem dori altceva decît ca ea să se impună pre-tutindenea, și ori unde se vor face întruniri noi devisa să fie: *Excelsior!*

Causa națională să fie ținută sus, stindardul național să se înalțe sus, tot mai sus!

Înălțarea aceasta de sentimente nu poate să nu inspire și dincoace nou curaj, nou entusiasm noi vederi generoase, cari să facă posibilă, ba să impună imperios concentrarea tuturor acelor bărbați ai poporului, cari au inimă românească, și în inimă un colț măcar pentru sentimentele nobile și înalte.

Aceste sentimente vor avea să șteargă tot ce s'a greșit, să repare tot ce s'a stricat, vor da noi îndemnuri spre lucruri noi întru folosul cauzei comune tuturor.

Tot ce e bun și curat, tot ce e sentiment de jertfă și abnegațiune, tot ce e dor de luptă și acțiune națională: sus, sus și mai sus!

Excelsior! Aceasta este șoapta momentului actual.»

ROMÂNII BUGOVINEȚI DESPRE MIȘCAREA NAȚIONALĂ

Frații noștri din Bucovina sunt și ei foarte mîngiați de noua direcție pe care a luat-o mișcarea națională de la noi, sub conducerea Ligii. Ziarul lor, «Patria», un organ politic condus cu multă inteligență, vorbind despre această mișcare face următoarele înțelepte considerațiuni, pe care le recomandăm atențiunii și reflecțiunii tuturor Românilor de inimă:

În regatul român iarăși ajunge chestiunea națională la ordinea zilei. Două mitinguri mari s'au ținut la București, unul acum Duminecă din incidentul condamnării redactorului «Tribunei» din Sibiiu, altul Dumineca trecută din incidentul vizitei Regelui Carol la Budăpesta. Afară de acestea vedem, că ziarele din Regat agită din nou prin, coloanele lor chestiunea Românilor din monarhia consacrînd articoli întregi, pătrunși de entusiasm și iubire de neam fraților, cari duc o luptă grea deja de multă vreme pentru a-și asigura individualitatea lor națională.

Nu putem suprima bucuria noastră sinceră, ce ne cuprinde, cînd vedem că frații din regat nu și-au uitat de noi, mai ales că în ultimul timp s'a putut observa în întreaga țară un fel de apatie pentru tot ce venea de peste munți. Nu cercetăm mai de aproape cauzele acestei apatii, deși am avea foarte mult de zis, nu voim însă să conturbăm noul avînt cu unele reflexiuni, cari ar fi și supărăcioase și nici n'ar fi acum la loc.

Cu toate aceste ținem să fixăm unele învățături, cari credem că urmează pentru noi evident din agitațiunile trecute din România, purtate sub egida chestiunii naționale.

Noi Români din monarhie și mai ales frații

de dincolo de Laita, suntem în luptă și lucrare febrilă pentru afirmarea naționalității noastre, cîștigarea și asigurarea drepturilor, ce ne compet ca element istoric și eminent constitutiv de țară.

În lupta și lucrarea aceasta întîmpinăm multe greutăți, între cari cele mai mari sunt pedicele artificiale, cari ni se pun în cale cu intențiune dușmănoasă birfe definită, pentru a ne opri de o parte desvoltarea și întărirea neamului, iar de altă parte pentru a ne desființa ca naționalitate. Este firesc, că frații de dincolo nu pot sta reci și nepăsători la frămîntările și durerile noastre, căci doară suntem de un singe și o limbă și loviturile ce ni se aplică aici, trebuie să afe ecou puternic dincolo.

Nimeni în lume nu ne poate nici nouă reproșa, că *primim cu sinceră recunoștință manifestațiunile de simpatie și încurajare ale fraților din regat și nici lor nu li se poate face imputarea, că exercită un amestic ilicit în afaceri, ce trec peste competența lor.*

Un moment trebuie însă să ținem și noi și ei neclintit în vedere, ca manifestațiunile aceste de participare la durerile noastre să nu depășească hotarele firești, căci în acest caz periclitează serioșitatea mișcării lor și nouă, în loc de folos, mai multă pagubă ne aduce.

Considerantele acestea nu sunt de natură teoretică, aranjate ad-hoc, ci sunt rezultatul învățăturilor triste, ce am fost nevoiți a le trage din acțiunile analoage din trecut. *Cu durere am trebuit să vedem cum chestiunea națională s'a degradat la infimul rang al unei arme eficace de partid, cum aceia cari în gura mare declamau durerile neamului nici habar n'aveau de păsurile noastre și totul ce făceau era curată manevră de partid.* Resultatul acestei metode, ca să nu folosim un termen mai aspru, ne este prea bine cunoscut și mai ales frații din Transilvania și Ungaria nici pînă astăzi n'au ajuns să se reculeagă de sub urmările funeste ale abuzului care s'a săvîrșit cu buna lor credință.

Chestiunea națională este o chestiune de existență a întregului neam românesc și în consecvență trebuie susținută la înălțimea ei, mai presus de orice considerațiune efemeră de partid și de politică de zi. Trebuie căutate și aflate acele puncte de atingere în cari se unesc toți Români fără deosebire de partid și de frontieră, căci numai aceste pot constitui adevăratul conținut al unei mișcări leale și curat naționale.

Aflate aceste puncte de atingere, se vor oferi de la sine și mijloacele cari la tot casul vor fi și mai binec-cuvîntate în consecvențe, decît cele din trecut.

România ne poate da un puternic sprijin moral și material în lupta noastră. Pe basa legăturilor sale estinse diplomatice, poate la timp și loc potrivit atrage luarea aminte a cercurilor competente asupra suferințelor noastre punînd în evidență pericolul real ce urmează din nebăgarea lor în seamă pentru monarhie și desvoltarea pacinică a lucrurilor în Orient, pe basa legăturilor sale tot atît de estinse cu străinătatea, poate mai cu succes decît noi face cunoscut lumii mari păsurile noastre și mai ales ale fraților, cari sunt amenințați cu exterminare din partea Maghiarilor și cu cît vom fi noi mai apăsați și sugrumați în expresiunea voînții noastre, cu atît mai liber și fără rezervă poate manifesta România lumii pretențiunile noastre juste. *De la un amestec în atitudinea noastră politică să se ferească însă cu desăvîrșire, căci prin aceasta ar depăși deja acele margini, cari sunt clar stabilite prin interesele noastre și patriotismului nostru.* Cu atît mai mult să se abțină de a da entuziasmului național o astfel de direcțiune, care taie în viața de partid din regat, căci aceasta ar duce la totala devalvare a chestiunii naționale nu numai în ochii străinilor, ci și în ai Românilor. Iar de îngenunchierea aceasta a causei mari n'avem nici noi lipsă și nu servește nici spre decorul fraților de dincolo.

Am ținut să fixăm aceste învățături din trecut pentru de a demarca totodată și pozițiunea noastră față de noul curent de manifestare a chestiunii naționale în România și suntem convinși, că *aceleași învățături li se impun cu necesitate de fer și entusiaștilor frați de dincolo, cari au aflat cale și mod de a da expresiune demnă și bărbătească opiniunii publice românești în manifestațiunile grandioase, cari au avut loc la Hugo în București.*

DIJ MACEĐONIA

Castoria, 26 Septembrie.

În ultimul număr al *Gazetei Macedoniei* găsim următoarea interesantă corespondență:

Astăzi împlinesc o lună de când am sosit la postul ce ocup. Este prea adevărat, că în zilele Majestății Sale gloriosului nostru Monarh, cu mare bucurie am fost îmbrățișat, atât de Otomani, cât și de creștini, văzînd pasul de reforme ce Inaltul guvern imperial se silește să le aplice spre binele supușilor săi.

Nici odată nu m'am așteptat să găsesc aici, ceea ce văz azi cu ochii.

Castoria este un oraș vechiu, cu o populațiune de peste 12.000 locuitori, Turci, Greci, Români, Bulgari și puțini Evrei.

Posiția orașului este așa de admirabilă, în cât te farmecă și te încintă dela prima vedere.

Orașul este înconjurat de un lac cu apă dulce și limpede ca cristalul, care se leagă cu mica cîmpie printr'o singură limbă.

Sunt 72 de biserici în oraș, dintre cari 11 funcționează cu serviciul în limba greacă; asemenea și o frumoasă Metropolie, reședința Arhiepiscopului grec. Românii și Bulgarii n'au nici o biserică, deși Turcii au 7 gîmii, iar Evreii 2 havre.

Școale au toate neamurile, Turcii, Grecii, Bulgarii, Evreii, *afară de Români!*

Din înălțimile orașului se văd împrejurul lacului, semărate pe dealuri înverzite, sate, sătulețe, arbori colosali, vii, semănături. Pește în abundență și foarte gustos, zarzavaturile de asemenea. Toți locuitorii, fără deosebire de religione și naționalitate, sunt filoxeni.

Pe fiecare Vineri și Duminecă sunt invitat prin familii, la înbelșugatele lor mese. Sunt foarte mult iubit și respectat de toți. Cum s'a svonit de sosirea mea aici, a venit o delegație de Români, de 8 persoane (celniți) și m'au invitat ca să vizitez orașelul Hrupiștea, ca să văză și Românii de acolo pe Caimacamul român, neștiind cum să mulțumească și să ureze pentru lunga viață a gloriosului nostru Monarh, care se îngrijește de supușii săi fideli.

În curînd îi voi vizita.

N'ași exagera, cred, dacă ași compara frumusețile naturale ale Castoriei cu cele ale Genevei. Pămîntul roditor, iar oamenii foarte muncitori, mai ales Românii, pe a căror față se vede fisionomia legionarilor Romani; sunt bine făcuți, se hrănesc bine și poartă cu mîndrie costumul lor național în alb.

Hrupiștenii mi s'au plîns, că de mai mulți ani au cerut școală de fete: Onor. Guvern le-a permis să deschiză această școală; Mărgărit însă de doi ani îi înșală și nu le trimite institute. Acum pregătesc o petițiune, care va fi iscălită de sute de locuitori și o vor înainta la Onor. Eforia centrală din Bitolia, ca să le trimeată cel puțin două institute și celniții sunt gata să plătească salariile profesoarelor, mai cu seamă că și guvernul imperial aprobă cu multă căldură pasul lor.

N. Vlădica.

Ajutor de Caimacam la Castoria.

GERMANII ȘI MAGHIARII

Ziarul de la Lipsca, «*Leipziger Neueste Nachrichten*», publică de ună-zi un important articol al d-lui *dr. Weigand*.

În cele următoare îl reproducem și noi, pentru că merită a fi cunoscut în straturile cele mai largi ale societății noastre.

Rațiunea de Stat cere adesea, ca să se închee alianțe și să se stabilească relații amicale între guverne, fără a avea în vedere simpatia ori antipatia popoarelor. Hotărîtor e numai cumpănirea folosului momentan. Zic din adins «folosul momentan»; căci toată politica noastră prezentă, cu părere de rău trebuie să o spunem, e politică de azi pe mâine, care nu are nimic altceva în vedere, decît viitorul cel mai apropiat. Ce-i drept, popoarele, cu sentimentele lor mai mult instinctive, se sinchiesc adesea foarte puțin de politica guvernelor lor și apucă pe drumurile lor proprii. Un asemenea spectacol putem observa acum în Germania, în Austria, în Ungaria și în România. Pentru azi mă ocup numai cu raportu,

Germaniei față cu Ungaria. Mai deună-zi văzurăm cum Ungurii au adus entusiaste ovațiuni Impăratului german, nu din iubire ori simpatie pentru Germani — masa cea mare a Ungurilor arată Germanilor o sinceră ură — ci, numai fiindcă existența Triplei Alianțe este pentru Unguri cea mai bună stavilă împotriva puhoiului slav ce-i amenință.

Poate pe lângă asta mai e și un element personal, anume că personalitatea cavalească a Impăratului Wilhelm le e simpatică sau le impune tot atât de mult cit și mustața sa, care, din pricina sfircurilor ei răsucite în sus, e slăvită de Maghiari ca veritabilă «mustață unguerească de husari.» După cum se știe, Ungurii pun mult preț pe o înfățișare făloasă, marțială, ca să poată impune prin exteriorul său, de vreme ce cultura internă, din păcate, lasă încă mult de dorit. Vedem apoi, în acest moment, minunata priveliște, cum Ungurii se dau drept ocrotitorii și apărătorii Germanilor din Austria, cu toată ura adâncă ce desparte ambele popoare. Numai frica, că la o eventuală introducere a federalismului într-o jumătate a împărăției, ar putea fi influențată de asta și jumătatea unguerească, îi face să procedeze așa, prin urmare numai avantajul e determinat, iar nu prietenia pentru Germanii austriaci.

Și noi, Germanii avem datoria să întrebăm, cum ce câștig ne alegem din prietenia maghiară. În aparență câștigul e foarte mare. Ungaria ci-că, ar forma streaja, digul către sud-est; cu armata ei ar fi fiind în stare să ne ocrotească împotriva cotropirii slave. Adevărat să fie? Cine cunoaște cum stau lucrurile în Ungaria nu poate decît să ridă la o asemenea aserțiune. Ce e în definitiv armata ungară? Un conglomerat din șase elemente diferite cu tot atîtea limbi de regiment (de și comandantul e german), anume Slavii meridionali (Croați, Sirbi) Slovaci, Ruteni, Germani, Români și Unguri și din aceștia Ungurii nu formează nici măcar jumătatea: restul, cu singura excepție a Germanilor poate, sunt elemente pline de ură înversunată în contra Maghiarilor. Cînd am întreat odată pe un Sirb, care tocmai se liberase din armată, ce ar face, cînd ar fi duși în contra Rușilor, mi-a răspuns: «Atunci împuşc pe căpitanul nostru și trec în partea ailaltă.» Croații cînd ar fi vorba de mers contra Rușilor, n'ar vărsa în nici un cas sîngele lor pentru Ungurul urît de ei, și tot atât de puțin și Românii: asta pot să o asigur în modul cel mai hotărît, de vreme ce dispoziția sufletească

a acestor popoare mi-e cunoscută din contact imediat. Ungurii sunt și pentru țărani români «domnii», adică «stăpînii», «stăpînitorii», al căror jug trebuie scuturat cu cel d'întîi prilej binevenit.

Nu e adevărat că numai pătura cultă (inteligentă) românească e nemulțumită și agită — cum jurnalele maghiare ar vrea bucuros să facă să se creadă — ci întreaga populație românească e pătrunsă de această ură. Și asta de multă vreme deja: asta o dovedesc revoluțiile de sub Horia și Cloșca în secolul trecut și revoluțiunea dela 1848, cînd Românii sub conducerea lui lancu, se scoborîră din munții lor și întreprinseră o singeroasă răsbunare față de asupritorii lor, o răsbunare, care ajunse adesea pînă la cruzimi îngrozitoare. Scenele dela 1848 însă se vor repeta și se vor răspîndi pe o întindere mult mai mare, în cazul cînd Ungurii merg mai departe pe calea care au apucat-o dela 1867 încoace, calea care duce cu siguranță la peirea lor. Dar atunci ce ne poate folosi nouă Germanilor prietenia unui popor, care în momentul hotărîtor nu se poate apăra nici măcar în contra inamicului său din năuntru, dar mite să ne ajute nouă contra celor din afară. Și că naționalitățile exasperate ale Ungariei o să părăsească pe prigonitorii lor în momentul primejdiei ba chiar o să se întoarcă în contra lor, de asta garantează starea sufletească pe care au ilustrat-o mai deunăzi omorurile îngrozitoare dela Carlovitz.

Din nenorocire vocea naționalităților e pînă acum prea puțin luată în seamă de presa germană sau, mai bine, nu e ascultată de loc. Dar e de datoria presei germane de a face cunoscută adevărata stare a popoarelor Ungariei, ca să știm unde suntem și ce avem de așteptat, cînd o fi vorba să ne bizuim și pe ajutor străin. Eu susțin: *prietenia Ungurilor n'are nici o valoare pentru noi*, devine din contră o mare primejdie, dacă ne bizuim pe ea și, cu credința în tăria ei, rămînem neînarmați în acea parte. Dar susțin ceva mai mult: Ungurii sunt chiar vrăjmașul nostru cel mai aprig. Ei au pricinuit deja pierderi enorme neamului german. Toate orașele mai vechi din Ungaria sunt de origină germană; cele mai multe ihsă au pierdut cu desăvîrșire caracterul lor german și multe sunt în acest minut amenințate de maghiarisare, chiar în Transilvania, unde pînă acuma Sașii s'au susținut bărbătește. Dar pierderea capitală amenință prin *completa maghiarisare a populațiunii germane rurale*, care se ridică încă la mai mult de

2-milioane. Suferit-am noi Germanii vreodată o asemenea pierdere prin vr'un războiu și ne e permis să privim liniștit și fără să ne mișcăm, la sugrumarea națională a consingenilor noștri? E necesar, să le aducem aminte Ungurilor, că nu sunt nimic mai mult decit un mic popor trufaș (ein kleines übermütiges Volk), care și puțina cultură cîtă o are și cu care se făleşte

ne-o datorește tot nouă, Germanilor. E tot așa de necesar să-i facem pe Unguri să priceapă că, cind politica germană ar ajunge să socotească că e necesar să retragă împărăției dualistice mina imperiului german, atunci această împărăție n'ar mai fi nici o oră mai departe sigură contra peirei ei. De sigur Ungurii, nu o salvează, tot atît de puțin cit și Cehii.

INFORMAȚIUNI

«TRIBUNA» ÎN PRIMEJDIE

O telegramă sosită zilele acestea de la Sibiu ne anunță, că guvernul maghiar e pe punctul de a suprima «Tribuna», organul partidului național de peste munți. Causa acestei suprimări era o amendă, care nepuțind fi depusă de conducătorii «Tribunei», fusese detrasă de către autoritățile maghiare din cauziunea de 5.000 fiorini pe care o are depusă numitul organ la tribunalul maghiar.

Pe cît aflăm, această sumă a putut fi, în cele din urmă, plătită de către administrațiunea ziarului, așa că pentru moment el a scăpat de iminenta primejdie ce-l amenința.

Dar această primejdie continuă a persista. Fondurile Tribunei sunt sleite și dintr'un moment într'altul, ziarul are să fie suprimat.

În față acestui pericol ce amenință organul de publicitate al partidului național, e de datoria fie-cărui Român care ține la neamul său, să sară în ajutorul fraților obijduiți.

Mijlocul cel mai simplu este, ca fie-care Român să aboneze și să facă a se abona acest valoros ziar.

Să dovedim ast-fel, că suntem o națiune de bărbați cari știu să pareze loviturile dușmanilor.

Vom reveni.

Mai mulți comercianți exprimîndu-și dorința de a purta titlul de furnisori ai Ligei în schimbul unei remise pentru fondul acestei instituțiuni, comitetul a hotărît să înființeze trei clase de brevete pentru acești comercianți. Brevetul de clasa I va costa 500 de lei, de clasa II 350 și de clasa III 200 de lei.

Ele vor fi valabile pentru cinci ani.

Tinerimea Română din München a adresat Comitetului Național studentesc următoarea adesiune:

Salutăm cu însuflețire hotăririle luate de d-voastră în Mitingul dela 3 Octombrie și ne alăturăm și noi întru toate la protestările contra descendenților lui Tuhutum cari nici după o mie de ani n'au lepădat pieile de fiare sălbatice de pe ei.